

Szerkesztői Iroda:
Nagy-Enyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
fél évre . . . 2 frt,
negyed évre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit-sorírt, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Ujiltit 2022 15 kr.

Legyen üdvözölve! Örömmel vártuk; mint rég óhajtott kedves vendéget fogadtuk, remélve, hogy szívesen érzi át azon város lelkes közönségének szeretetét, melyhez fényes pályája kezdetének emlékei fűzik, s mely a romok közül kiemelkedve, romlatlanul megtudta őrizni a valódi művészet iránti tisztelgetést és csodálatot.

A megérkezés. (Május 16.)

Kis városunk ma már kora reggel ünnepies arculatot öltött. Kilenc órakor szép kocsisor indult a városháza elől, melyen nagy és díszes társaság sietett az indóház a művésznő fogadására. A kíváncsiak nagy tömege már előbb ott várakozott a gyorsvonat megérkezésére. Az idő kedvezett. Kilenc óra 20 perckor rohogott be a pályaudvarba a vonat, melynek egy első osztályú coupéjából láttuk kiszállani a várva-várt művésznőt Prielle Kornéliát, az éji utazásból kissé fáradtan, de üde arccal és kedélylyel. — Sztupa szinigazgató lépett elébe és lesegítette a waggon lépcsőjén s azonnal bemutatva jobb felől Kovács Gyula polgármestert, bal felől a leendő házi gazdát dr. Boecz Józsefet és díszes virágcsokrot nyújtott át kézcsók mellett, rövid szavakban tudakozódva hogyléte felől, mire a művésznő némi humorral említett fel régi eszűs lábujját, azt mondta, hogy különben jól érzi magát. Erre polgármester karján haladt a váró terem felé, s midőn a Perronnal lépett, az összegyűlt szép számú közönség lelkes éljenzésben tört ki. Itt az elfogadó közönség szónoka nagytiszt. Hegedűs János theologiai tanár lépett elébe, ki a művésznő azon kevés számú ismerősei közé tartozik, ki tanuja volt első, kiváló figyelmet költött fellépésének.

Szép és lelkes beszédében a város, a megye s a Bethlen-főtanoda nevében üdvözölve, kifejezte a tisztelgetést és hálát érzelmét. „A tisztelget nagy művésznőt illeti, ki az emberi érzelmeket és szenvedélyeket oly meghatólag, oly elragadólag, oly utólrhetlen kellellemmel tudja ecsetelni, a hálát érzete pedig Prielle Kornéliának, a kegyeletteljes nőnek szól, ki midőn egy hosszú, fáradalmas, néha talán

szúrós töviseket is rejtegetett, de diésfényben és babérokban is gazdag művészi pályafutása után a méltán kiérdemelt pihenésre határozta el magát, nem feledkezett meg Enyedről, hol a serdülő leányka első művészi szárnylebbentéseit megkísérelte, művészi pályája 40 éves jubeliumának kezdő pontjául szüntet e várost választotta. Ujból is fogadja tehát nagyságod ezen kegyeletes megemlékezésért hálás köszönetünket. Meglehet ugyan, hogy nagyságod nem fogja e falakközt a régi 40 év előtti Enyedet találni, nem fogja azt a mozgalmas pezsgő életet szemlélni, mely Enyedet akkor, a még külön álló Erdély egyik szellemi és politikai központjává tette. De hiába! Enyed város egy borzasztó katasztrófán ment azóta keresztül, s 3 tized nem volt elég a romokat betakarítani s Enyedet régi, fényes polczára vissza emelni. Hanem azért igyekezett a hangya szorgalom a fájdalommal sebeket a lehetőségig beheggeszteni. Enyed azonban ily szomorú körülmények között sem feledte el nagyságodat. Tudunk most is lelkesedni a szépért, jóért és fenségesért, s hogy tudunk, mutatja azon általános öröm, mely nagyságod ide érkezésének már csak híre is keletkezett s tanubizonyossága azon meghatottság, mely e szép álomból bennünket mintegy örömteljes valóságra ébresztett. Üdvözöljük tehát nagyságodat, mint hazánk, nemzetünk első rangú művésznőjét és szívünkben kiannyuk, hogy az Isten hosszasan tartsa meg s még hosszasan legyen a művészet egének ragyogó csillaga, s ezután is példányképpül szolgáljon törekvő utódainak.”

A beszédet a jelenlevők lelkes éljenzése követte. A művésznő a nem várt lelkes fogadtatás által láthatólag meghatva, szíves szavakban viszonzta a szónok és közönség üdvözlőit. Csillagó könyvel szemében emlékezett meg az ezelőtti negyvenedik évről, röviden érintve az ezutáni küzdelmes időket. Meghatottságával mentegette magát, a mentegetődzésre azonban a riadó éljenzésből itélve, melyel többször félbeszakították, szükségére aligha volt, mert rövid de lelkes válaszában szavainak ismert bűbáját csak fokozta a meghatottság, s azok bevégeztével az éljenek lelkesülten törtek ki. Innen az üdvözlő szónok kísérte karján a művésznőt a váróterembe, hol a jelenlevők nagyobb részének bemutatva. Most kocsikra ült az egész társaság s elől a Szaláncai Lőrincz szép négyes fogatán ülve a művésznő Hegedűs tanárral, hátrább hosszú sorban a többi kocsi, az ünnepelt vendég szállására hajtottak, hol rövid szívelyes bucsuval vált tőle el a társaság.

A fáklyás zene.

Este fél 9 órakor fellobogott a városház előtt a fáklyák fénye, egymásután sorakozott az ifjusági zenekar, a dalkör, s az ifjuság ének kara. Lengő nemzeti zászlók alatt indult meg a menet, elől a tevékeny polgármester, a rendező bizottság s többen a Bethlen-főtanoda tanárai közül. A vendég művésznő szállása előtt éljen riadallal állott meg a menet. A zenekar játéka után a dalkör énekelte el Huber Károly „Fohászatát”, mire Szilágyi Gyula főiskolai tanár tanár tartott igen csinos, üdvözlő beszédet. A zajos éljenekre kedves vendégünk gyönyörű hangján következőleg felelt:

„Tisztelt uraim! Már a reggel megérkezésemtől oly meglepő fogadtatásban részesítetek, hogy én azt hívéim álmodom; de most látom, hogy nem vala álom az, sem azon ragaszkodás, melylyel most engemet körül vesznek. Köszönetet mondok önöknek ez érdemem feletti megtiszteltetésért. Köszönetet mondok a Bethlen-főiskola azon régi ifjuságának, kik örömben és fájdalomban váltakozó 40 éves pályámat figyelemmel kísérték, engemet emlékezetükben megtartottak; köszönetet mondok a mostani lelkesülő fiataloknak, kiknek ezen irántam társított tisztelgetésben én a magyar nemzeti színházat vélem megtisztelve látni. — Majd ha hazatérek elmondom társaimnak, hogy önök a magyar színművészet iránt mennyire lelkesülnek. Őrizzék meg önök e nemes lelkesülést mindég, legyen büszkeségek a magyar nemzet színház, engem pedig tartssanak meg szíves vendégszeretetekben.”

A meghatottság tükröződött vissza a körül állók arcáról — sokan könnyeztek, a folytonosan megújuló éljenzéseket a főiskolai énekar meglepő szépen előadott kardala szakította félbe, minek végeztével a sürű éljenzések között a menet elvonult.

Az előadás. (Május 17.)

A ki 40 év előtt a „Szokott katonában” Julcsát személyesíté oly kedves játszóssággal, mely Szigligetiben azonnal felkötötte a méltó figyelmet, s az akkori enyediknek utódaikra is áthagyott szeretetét szerző meg számára, ma egy rendkívüli drámai hatása színműben lépett fel: Bolot Adolf „47. cikk” általa híressé vált Cora szerepében. A színtermet zsufolásig megtöltött nagy közönség nyughatatlan vágygyal várta nagy művésznője megjelenését, hogy kifejezze hódolatát. Zajos taps, szakadatlan éljen hangzott föl kiléptére; „a műkedvelő társulat” nevében

TÁRCZA.

PRIELLE KORNELIÁHOZ!

Oh, ha volna méltó lantom,
Égbe szálló énekem,
Melynek mindenik szavára
A dicsőnek homlokára
Új borostyán lomb terem!

Mit csak érzek titkost, édest,
Mind elzengené dalom!
Lelkoddal versenyre kelve
Fenn, magasban énekelne
S felvidulna völgy, halom.

Eldalolnám mult időknek
Örömeit, bánatát . . .
Ama boldog napot, melyen
Dicsőségnek itt e helyen
Első fénye szálla rád!

S e fény növe, tűndökölve —
Ugy sugárzik, úgy vakít;
Lelkünk szinte félve látja,
De ösztönzi szomju vágya
Megcsodálni lángjait!

És e lángok fenn lobognak,
Mint a csillag éjjelen;

Ottan ég a Muza csökeja,
A mi fénykörébe vonja,
Ha sötét is mult, jelen.

Oh, ha tudnék ugy dalolni,
A mily híven érzem! . . .
Csillagok körébe szállva
Szélövellemnél bájsugára . . .
Ugy hangoznék énekem!

S csillagfény is elhalványul,
Mikor a Nap fölragyog . . .
Hát a mécs, mely félve lángol!
. . . Enyit ír fel — árnyékával:
„Üdvözlely, isten hozott!”

Gáspár János.

A Kocsisné asszony szép esze.

— Székelyföldi rajz. —

(Vége)

Csak a „szürke” ne rugott volna épen a mult héten el — gondolá magában Kocsisné asszony — mindjárt tejes kávéval kedveskednék vendégeinek. Csak gondolta, mert nagyobb volt húsága, semhogy magában is bevallja, hogy biz’ az nem elrugott, hanem más gazdához vándorolt, mikor a városi boltos perrel fenyegette, ha még ki nem fizetik a kázmé: köntös árát. No de nem tesz semmit. Legalább van mit magára vegyen a leányának, ha emberek előtt kell megjeleneni. Aztán Petri uraméknál nincs is szükség semmire, csak egy jó gazdasszonyra, mint — teszem fel — a Kocsisné asszony leánya. Hanem jó lenne

gondoskodni az ozsonáról is, mert hiszen az is megeshetik, hogy most egy hévvel-levelel a parafernumot is összeírják.

No aztán abban tudom nem lesz hiba. Nem tudom körülbé, akár hét faluban is, hány leány van olyan estafirungja, mint a Kocsis Erzsiké.

De másképen Erzsikének a bánásmódja is olyan uras, olyan nyájas, úgy megtudja szeretetelni magát akárkivel:

— Nem hiában vetette rá a szemét Petri Gábor. De most mégis csak a résen kell állani, nehogy a lépén ragadt madár elszabaduljon.

Nem is volt rest Kocsisné asszony megtenni mindent, hogy a vendégek kedvét minél jobban eltalálja. — Petriné asszonytól titok pecséje alatt megtudta, hogy Petri apó a sóbafótt mellett az ezetes tórmát rendkívül szereti, Petri uramtól pedig azt puhajolta ki, hogy Gábornak a paprikás mártás az első étele, Gáborról pedig kispionkodta, hogy anyja a fekete kávé délután erősen keserűn szereti.

Czélját el is érte. Petri uram nem mulaszthatá el szívére kötni feleségének, hogy máskor ő se süttesse ugy ki a tórmát, hanem tegye így az asztalra, mint Kocsisné komám asszony — csak ugy torma a torma, ha csip; Gábor sem mulaszthatá el a paprikás mártásról elismerni, hogy ezen már érzi a paprika (igaz, hogy az anyja nem tudott enni belőle); és maga Petriné asszony is meg volt elégedve a kávé keserűségével.

Kocsisné asszonynak a lelke is repesett örömben: Lehetetlenség, hogy ilyen fényes gazdasszonyi próbatét után, rögtön meg ne kérjék leánya kezét. Igaz, hogy nem leánya volt a konyhán, de azt mondja a közmondás: „nézd meg az anyját s vedd el a lányát.”

egy szép virágoskor széles szalaggal nyújtott föl. Meghatott volt egyaránt: a művész és közönsége.

Mit szólunk az előadásról? A kritika már rég le-tette a fegyvert, meghajolva a művész ragyogó tehet-sége és előadási bája előtt. Csak a hatás nagyságának mérveit szokta jelezni. Ez a mi kedves költelményünk is.

Az örültség pszichológiájának a legapróbb részletekre kiterjedő, mélyreható tanulmányozása teremtette e darabot. Es hasonló tanulmány, biztos megfigyelések, a való élet legkevésbé nyilvános helyzeteiből, a tébolyda jelöltjeinek magaviseletéből éles szemmel ellesett vonásoknak merész képzelettel való összeillesztése és kiegészítése teszi bámu-landóvá művésznőnk és szerepét. Első fellépésétől kezdve — a törvényszéki jelenetben — mindegyre ki-kivillantja a Cora lelkében meglevő hajlamot a tébolyra. A játéktér-m-beli jelenetben a Mazilier figyelmeztetését: „a rögeszmé- ket az örültségtől csak egy kis lépés választja el” — azzal a leirhatatlan hanggal és mozdulattal fogadja, mely egé- szen megnyitja a néző előtt a bekövetkezendők perspek- tiváját; hasonló hatásos a thea-jelenetben arez- és szem- játéka, tétovázó elmélázása, s a felvonás végén Mazilier e kérdésére: „talán szereti őt?” — csodálatos hangsúlyozása a feleleteknek: „ki tudja azt?” De mindent, a kerti jelen- tét kivételének tökélyét — fölülmulja maga a megörülés jelenete, apróra kiszinezett élettani hűségével; arányosan, mérséklettel és mégis szünet nélkül alkalmazva a téboly- dás jellemző vonásai: a tétovázó szem, a szem előtt kap- kodás, a halanték szorítása, s mind mit a szakorvosi tudó- mány ez állapotról jellemzőt mondani tud. A művész- nő alkotása e szerepben minden várakozást meghalad.

A marosújvári választókerület szabadelvű pártjának gyűlése.

— Május hó 11. —

A szervező bizottság meghívására a nagy választó- kerület minden részéből számos választó gyűlt össze a gyönyörű marosújvári liget fedett csarnokába. A gyűlést a köztisztviselőt oly kiválóan bíró Juchó Ferencz ur nyi- totta meg, ki üdvözlőlvén a jelen voltakat, értekezleti el- nök és jegyző választására kérte fel, mire Juchó Ferencz ur elnökké. Veres Gyula ur jegyzővé választott. Erre gróf Bethlen Sándor azon javaslatot tevő, hogy miután b. Kemény G. képviselői megbízást vállalni ezuttal nem akar, küldessék ki egy kijelölő bizottság, mely képviselőjelöltet hozzon javaslatba. A helyesléssel fogadott indítványra egy nagyobb számú bizottság küldetett ki, mely rövid idő múlva visszatérve, nevében gr. Busseul Henrik ur a ke- rület képviselőjelöltjéül báró Kemény Endrét ajánlja. — Általános helyesléssel és éljenzéssel lett fogadva az aján- lat s a bizottság felkérte, hogy a képviselőjelöltet a választók körébe vezetni sziveskedjék. — Nehány perc múlva riadó éljennel lett üdvözölve a nemes báró ur, ki előtt Juchó elnök a gyűlés megállapodását kijelentve, őt a jelöltség elfogadására s programbeszédre elmondására felkérte. Erre a báró ur elmondta — igen ügyes szónok- nak bizonyítva magát — éljenzéssel fogadott beszédét, melyet alább közlünk. Imreh József szólalt fel ezután, biztosítva a báró urat a választók meglegedéséről és bi- zalmáról, mire Juchó Ferencz elnök üdvözölte b. Kemény Endrét, mint képviselőjelöltet s felhívta a gyűlés tagjait, hogy megválasztása iránt buzgón működve, a párt győ- zelmét biztossá tegyék.

Nemskóra gazdagon terített asztalok körül foglalt

A rövid, de szíves ebéd véget ért, s Kocsisné asszony nyugtalanodni kezdett magában: ideje volna már, hogy kirukoljanak szándékukkal, hanem kitudja, hogy áll a dolog — vigasztalja magát — lehet: attól félnek hogy nem egye- zünk bele a házasságba. Pedig, ha tudnák, hogy nekem s ez volt csupán a czélom. De azért rá tartós-nak kell lenni ilyenkor.

Petri uram csakugyan sokáig törülgette a bajuszát, köszörülte a torkát, míg nem Kocsisné asszonynak egy bizat- tó pillantása után elég erősnek érzte magát szót emelni. Kocsisné asszony pedig mihelyt száját megmozdítani látta, megfedkezett a rá tartásról s szinte elszólotta magát, hogy nekik nincs semmikifogásuk ellene. Szerencséjére észbe jutott, hogy mi a becsület: a gazdának kell fel- venni a szót s megfélelni a leány kérőnek. Miért is van ez a becsület — gondolta Kocsisné asszony — még ez az ön ügyetlen emberem valami bolondot mond a Petri ko- komám beszédére. De már ha így van, legelőbb kisegítőül a férje háta megé húzódt.

Petri uram beszédének még csak a bevezetés volt: „Az a mindenható ur isten, ki teremtette a napot, hold- dat és csillagokat s a ki az ő kegyelmessége kiapadhatat- lan forrása, megmérhetlen jótéteményeiből a növedékeik- ben örvendő szülőknek bölcsen megrendelte, hogy miután gyermekeiket az isten szent törvényeiben felnevelték, boc- csássák el az élet virágos kertjébe, de előbb keressék fel az illó párt, a kit az isten számukra kimutatott. . . .

„Odaadjuk . . . hogy ne adnók”. . . . szölt közbe Kocsis uram, kinek felesége folytonosan ránczi- gálta a kabátját, hogy aztán helyt álljon az esze. . . .

helyet a társaság nagyrésze. Juchó Ferencz ur köszön- tette fel a kiváló tehetségű képviselőjelöltet, ki viszont Juchó urra emelte poharát. A toastok szakadatlan sora alig akart véget érni. Ebéd után táncmulatság követke- zett, mely eltartott éjtél.

Báró Kemény Endre programbeszéd.

Igen tisztelt uraim!

Mindenek előtt fogadják öszinte köszönetemet a ben- nem vett bizalomért; annyival inkább, mert ezen bizalom sokkal több, részben csak feltevésen, mint tényeken alap- pul. Magán állásomnál fogva, kevés alkalmam volt szerény tehettségemet kitüntetni a közügyek terén; s ha mind e mellett akad önök közt olyan, a ki a képviselői díszes, de nehéz állással hajlandó engemet bizni meg; ez csak azt teszi, hogy önök biznak jó akaratomban s azt tekintik is. Én ha a választók akaratjából képviselői mandatumot nyer- hetek, ezen állást komoly kötelességnek fogom tekinteni. Minden tervényhozás, actusnál higgadt, szenvedély nélküli bírálat uton fogom magamat bármily irányban elhározni.

A párt szenvedély vakító szemüvegét mellőzni igyek- szem, s nem azt fogom nézni, kitől jön az indítvány, de azt, hogy az mit ér.

Nem szeretném azonban, ha ezen megjegyzésem arra a tévhitre adna alkalmat, miszerint pártom kívülinek te- kintessem. A ki alkotmányos jogokkal él, alkotmányos jogokat gyakorol, annak szükségképp párt állást kell fog- lalni, s ha azt nem teszi, úgy ha még oly nagy tehetség is, hatálytalanul fog elveszni minden törekvése.

Olyan korban élünk, midőn vállvetett, közös akarat- tal, közös fáradsággal kivitt munkának van csak ered- ménye. Az egyes a milliók tengerében elvész; de ha minden egyes egyén teljesíti: a reá bízottat, úgy a munka halad, s az egyes porszemekből rendre palota emelkedik.

Igy van ez ma nem csak az ipar, de a hazaszolgálat terén is. Közös munkát, közös fáradságot kíván a kormány mindenkitől; s jól van ez így. Igaz, hogy mióta ez így van, azóta kevesebb fényes névvel, kevesebb nagy alak- kal találkozunk; de az egész nemzet erősebben s öntu- dadosabban tör ezéja felé; ezért úgy tartom, hogy a poli- tikai, az alkotmányos küzdterén is, a ki benne részt vesz, pártállást kell, hogy foglaljon. Egyénileg mindenik párthoz lehet tartozni, de hittel és meggyőződéssel, s nem külső, nem világi előnyökért; így tartozom én ma igaz meg- győződéssel a szabadelvű párthoz, s miután ma az van a kormányon, ennél fogva a kormánypárthoz.

Hitem és meggyőződésem, hogy ma mind a két el- lenzéki párt győzelme a nemzetre nézve káros lenne; — káros lenne pedig, mivel ha a közjogi ellenzék kerülne többségre, nagy kérdés, hogy tudna-e miniszteriumot alkotni. A Magyarország teljes függetlenítése Ausztriától, az osz- trák-magyar közös alkotmányos uralkodó által elismerhető soha sem lesz; s így többségre jutás esetében a korona nem tehetne egyebet, minthogy kénytelen volna feloszlatni az országgyűlést s az országot újabb időrábló s kedélyizgató választásnak kitenni. És magában nem volna tulságos nagy baj, történt ilyen már alkotmányos országban is; nagyobb baj lenne azonban az, hogy lágra lobbanthatná Ausztria és Magyarország között a régi gyűlölség lángját; azon régi gyűlölség lángját, a mely több mint egy évszázadig mind a két félre csak bajt, vért, gyászt hozott s Magyarországot majdnem a végpusztulásba sodorta. Hiába küzdött a nem- zet, hiába támadtak félisteni hősök, olyanok voltak a kö-

rülmények, olyan volt a helyzet, hogy bukni kellett. És ma, ha Magyarország Ausztriával végtelenségig vitt viszályba sodortatnék, ma a magyar nemzetre nézve gyászosabb ki- menetelű lehetne a küzdelem, mint valaha.

Nézzünk körül uraim, miből áll ma Magyarország? Egy bukás után feltámadott életerős, előretörő népből, ez a magyar nép. Azonban nincs annyi magyar, a mennyi a máj viszonyok között valóban erős államot alkothatna. A Szent István koronáján belől lakó többi nemzetiségek pedig — fájdalom még mindig nem lássák át teljesen — bár ha mutatkozik is annak jele, hogy átfogják látni, hogy az ő jölletők, az ő szabadságuk, alkotmányos fejlődésük, vagy azok vérék, mindenök csak akkor lesz biztosítva, ha Magyaror- szágot nagy és hatalmas lesz. Így állanak a dolgok benn! Es künn? talán jobban?

Rosszabbul! délen a török birodalom romjain alakuló államok fékevesztett, feleségázott reményű, nyers, hazetias nemzetek készek bármikor velünk élethalál harcra szállani. támaszkodva az absolutismus megmérhetetlen birodalmára, Muszkaországra s e mellé a birodalom másik felében is mutatkozó nemzetiségi separátisztikus törekvések. Összesen éppen nem teszik kívánatosá a Magyarország és Ausztria közt levő törvényes kapocs nem megszüntetését, de még csak lassítását sem.

A szláv népek tengere minden esetre előbb-utóbb fenyegetni fogja a nyugoti műveltséget s e tenger ár ellen az osztrák-magyar birodalom kell hogy mellét szikla- ként feszítve megküzdjön vele, de erre a küzdelemre csak akkor lesz képes, ha a birodalom két fele jó viszonyban lesz egymással s a régi gyűlölség helyett az a szilárd hit fog létezni, hogy kölcsönösen szükségünk van egymásra, hogy érdekeink nem ellentétesek, hanem közösök; abban az esetben szellemileg s anyagilag is oly erőben és számban lehetünk, hogy bátran s a győzelem bátor reményé- vel vehetjük fel annak idejében a felvilág műveltségeért, szabadságáért vivandó harcot.

De jaj nekünk, ha időnkét e nagy napig csillogó ábrándokat, fényes delibabokat kergetve haszontalanul töl- tenők! Jaj nekünk, mert a jelenlegi alkotmányos, önálló Magyarország helyett megtalálnók azt amit nem kerestünk; úgy járnók mint a lengyelek, etől pedig hazánkat meg- övni mindenkinek első polgári kötelessége.

A Lajtán tuli tartományok kevesebbet kockáztatná- nak mint mi. Őket valószínűleg megvédnő, kebelén ölelné a nagy rokon német birodalom: de minket? nekünk csak ellenségeink vannak; rokonaink nincsenek, egyedül va- gyunk, s így nem bízhatunk egyébben, mint saját eszé- lyünk és mérsékletünkben, ez pedig mind a kettő arra utal, hogy az Ausztriával közösen megállapított kapesot ne lazítsuk. Sajnos dolog uraim, de úgy van, nekünk ez idők szerint szükségünk van egy millió jó katonára.

Lesz idő, mikor ez megváltozik, lesz idő, szép idő lesz az; jó volna önöknek is, nekem is ha megérnők, ha ugyan egynehány százados életet jónak fognánk tartani; de mert még így van, mert még fegyveres kézzel szokták a nemzetek ügyeiket elintézni.

És mennyi vér, mennyi pénz, mennyi áldozat kell reá. A nagy francia nemzet nem bírta megvédeni ha- táratát a német hódítók előtt; s mi, a kik számszerint s anyagilag oly igen sokkal alantabb állunk a francziáknál, mi tudnók azt egy általános világaramlattal szemben?

Honfi ábránd, magasztos hazafiai fellángolás, de higgadt politikusként nem való; higgadt politikus, ha faj-

népe látja, hogy Petri Gábor a tisztartó leányát viszi el. Ezt már igazán nagy dolog lesz elsimitani.

De nem kell Kocsisné asszonyt féltetni. Eligazítja ő, ha kell azt is, hogy a torony gombjára áll. Kicsiség volt ez az ő szép eszének.

Már másnap tudta az egész falu, hogy Petri Gábor a tisztartó leányát viszi el. Kocsis uramék, bár magok óhatjották volna, nem erőltethették Erzsiket, ha ő nem szereti Gábort. Így kérte meg aztán keserűségében a tiszt- tartó leányát.

Kocsisné asszony pedig — már csak a látszatért is — elhatározta, hogy részt fog venni a más örömben, ha már tőle ismét megtagadta a sors, ki fogja magát mulatni a Gábor lakadalmában.

A sok nyughatalanság azonban, hogy már mi fog lenni leányával, egészen elvette kedvét míg a lakodalom elkövetkezett, úgy hogy csak Petriné asszony sok bizta- tására s úgy is csak azért ment el a lakodalomba, hogy leánya emberek közt ferojon. Mai világban mindent meg kell tenni az édes anyának, kinek leánya van, mert bizony a jó illatu ibolya is gyakran a bokor alatt hervad el.

Csakugyan meg is volt a jó következése, hogy Kocsisné asszony elvitt leányát a lakodalomba. Ott ismerkedett meg Erzsike egy jóra való martonfalvi legénnyel s a mint beszélük nemsokára ismét lakodalomba lesz Kocsis Erzik, még pedig a magáéban. Én részéről szerencsét kívá- nok hozzá.

B. J.

Petái uram azonban jobban el volt készülve mon- dokájára, hogy a közbeszólás miatt zavarba jött volna: „minthogy istennek ezen szent elrendelése szülői nagy örömünkre a mi funkra is bekövetkezett, isten által mel- lém rendelt élettársammal egyetemesen úgy állapodtunk meg, hogy eljövünk a kedves komámhoz — kit is az isten éltesen sok számos éveken háznépével együttesen — s megkérjük. . . .

„Oda adjuk, oda adjuk, hogyne adnók” . . . hangoztatá ismét Kocsis uram, erre magyarázván felesége tetteles buzdítását. . . . De Petri uram is már a vége felé érezte magát, nem törődött semmivel, hanem foly- tatá tovább:

„megkérjük kocsis komámat, hogy mint ismerős ember a faluban, jöjjön el velem a tisztartó urhoz, hogy kérjük meg Gábor számára a leányát, kit is szíve szomjuhozásának megfelelően talált a fiam, mikor látta a másodszeri kapáláskor a városban.

Kocsisné asszony szerette volna, hogy a föld nyelje el az emberek elől, mikor megértette komája szándékát. És ezen nem is lehet csudálkozni. Mikor annyira felül- tetik az embert, s aztán mikor legmagosabban érzi ma- gát, akkor potytyantják le az ugorkafáról.

De már itt nincs mit tenni. Csak a gyalázat nagyobb- taná, ha elárulná bosszuságát. Most már igazán rá ta- rós-nak kell lenni.

Csak bár a Fazakas Juczi szájára ne adta volna a dolgot. Eddig bizonyosan beharangozta az egész falut, hogy Kocsis Erzik elmtákosodott. S mi lesz mikor a falu

dalommal is, de át kell, hogy lássa nem csak mások, de saját nemzete gyöngeségeit is.

Ezen és sok egyéb oknál fogva az ugynevezett független Magyarországnak nem ítélt el az ideje, s a ki ezt siettetni, az hátráltatja az ország fejlődését s ennek folytán hátráltatja azt a célt, a mit maga elő tűzött s a mit siettetni akart. — Különben is vegyük egy kissé bonczkés alá a közjogi ellenzék eme jelszavát: független Magyarország. — Ezt kell elérni.

Kitől függ Magyarország ma?

Mint hogy Magyarország alkotmányos monarchia, függ első sorban saját polgárai akarattól, a kik a jogot a törvényhozás útján gyakorolják, és függ a koronás királytól, a kit a nemzet koronázott meg s a kit a Szent István koronája tett szent és sérthetetlen királlyá.

Ugyanezen faktoroktól függenek a Lajtán tuli tartományok és országok is.

E két államtestnek, minthogy egy uralkodója volt és van, szükségképp kellett egy modus vivendi találni. Ezen modus vivendi alapul a közös ügyek mikénti rendezése. A közös ügyek létezését tagadni nem lehet. Ma más, teljesen idegen országoknak is akad közösen elintézni való ügyök. Kereskedelem, vám, ipar, közegészség stb. annnyival inkább nekünk, a kik több század óta vagyunk a felséges Habsburg-házból származott királyok kormányára, s ennél fogva századok óta érintkezünk a Lajtán tuli tartományokkal, úgy hogy ma a Lajta csak politikai választó vonal, de társadalmi nem, s közös vámterületünknek fogva kereskedelmi sem.

Vannak azonban teljesen elválaszthatatlan közös ügyek. Ilyen legelső sorban a külügy. El nem képzelhető emberi észszel, hogy miként lehetne a külügyeket az osztrák-magyar birodalomban nem közösen kezelni. Egyik fél hadat üzenne, a másik itthon ülne; jó ha egymásnak nem üzennének hadat, — igaz, hogy abban az esetben fel volna bontva a közös ügy, de darabokra törne a birodalom is, a mi aztán halálos lehetne Magyarországra nézve is; ezért nem tudtam soha megérteni a közjogi ellenzék emberek okoskodását, a kik azt hirdették és hirdetik, hogy egy uralkodó alatt akarnak lenni ugyan az osztrák tartományokkal, miután az osztrák császár teljesen törvényesen viseli a magyar koronát, de közös ügyeket elismerni nem akarnak.

Vám, kereskedelem, ipar, az élet annyi szomszédság által létrehozott közös érdeke mind, mind megszüntethető, de a külügyek külön kezelése soha és semmi módon. Ebből aztán foly a külügyi költségek közös volta is.

(Folytatása következik.)

LEVELEZÉS.

Alvincz, 1884. május hó 14-én.

(Képviselő-választási értekezlet.)

Az alsófehérmegyei szabadalvúpart központi választmánya kijelölte mult hó 20-án ezen kerületben a bizottsági tagok egybehívására Teleky József urat, ki is ugyanaz hó 27-re megbízatásának pontosan eleget tett. Igen szép számmal gyűltek egybe a választók; megválasztották a tisztikar, u. m. elnök Gondol Dániel, alelnök Batta Bertalan, jegyző Deák György, s a végrehajtó bizottság tagjai kijelöltettek. Ugyanakkor elhatározottat f. hó május 11-én gyűlés tartása. Elnök Gondol Dániel nevezett napra egybe hívatta a választókat a szabadalvúpart szervezése s végleges megalakítása tárgyában, nemkülönbén a képviselőjelölt kijelölésére.

E hó 11-én délelőtt 11 órára nagyon szép számmal gyűltek egybe ezen kerületből a választók az olvasóegylet helyiségébe, a hol is Gondol Dániel üdvözlőlvén az egybegyűlt választókat, előadta a központi választmány azon határozatát, hogy helyesnek és észszerűnek találná a választó kerületekben is a szabadalvúpart szervezkedését, s e célból mult hó 27-én Teleky József összehívására az meg is alakult ez kerületben, s megválasztotta a fent kiírt tisztikart, s mint egy 96 tagu végrehajtó-bizottságot. Névleg fel is olvasva, a mit a választók éljenzéssel fogadtak, mire elnök határozatilag kimondja az alvinczi választó kerületben a szabadalvúpart megalakulását. — Ezek megtörténte után egy igen szép, talpraesett beszédben ismertette a szabadalvúpart célját, multját, s jelenét, melyet az igen tisztelt elnök ur szíves engedelmével szösz szerint közölt.

„Az alvinczi választó kerületben a szabadalvúpart ezennel megalakult, és hogy most alakult meg, abból nem méltóztassék azt következtetni, mintha ez a párt valami új párt volna. A szabadalvúpart régi párt, éppen 60 éve, hogy Magyarországon a zászlót kibontotta. Multja fényes! A szabadalvúpartnak a küzdelemből kijutott a tanácsstermekben is, az irodalmi téren is, a csatatéren is. Küzdelmének eredményét — Istené legyen a dicsőség — hazánkban maradandó emlékek jelölik.

Egyes nemzetek életében a ritka esetek közé tartozik, hogy egy nézet — a nemzet átalakulására oly döntő befolyást gyakorolt volna, mint hazánkban a szabadalvúpart gyakorolt.

Hatvan évvel ezelőtt Magyarország még nagyon el

volt maradvá a világtól. A természet megáldotta ugyan hazánkat gazdag adományaival; de azok parlagon hevertek, nem volt sem kéz, sem szellem, mely azokat a magunk és az ország javára értékesíteni tudta volna.

Hazánk geographiai fekvésénél fogva földművelésre vagyunk utalva, mégis hatvan évvel ezelőtt mezőgazdaságunk nagyon kezdetleges volt, nem létezett semmi érdek, semmi ösztön, a mi egy kis szorgalomra buzdíthatott volna bennünket. Ha Isten áldása bővebben megeredt, mint a mennyit a család szüksége s egyszerű kényelme igényelt, a felesleges termés forgalom hiánya miatt kárba veszett, értékesíteni nem lehetett, mert a hiányos közlekedés távol tartotta tőlünk a kereskedőt.

Ma nem termelhetünk annyit, a mennyinek vevője ne akadna. Az ország területén minden irányban gőzvonalok robnak, s Alvinczről a szállítvány 24 óra alatt a pesti piacra érkezik. Ha a gőzök Pesttől egész Fekete tengerig mehetnek egy pár nap alatt, míg hajdan rozszant vízi járműveknek három hét kellett míg Titeltől Pestig fel tudtak evezni.

Közéletünk nem volt. Nem is lehet oly nemzetnek, mely alkotmányos jogaiból kivan vetkőztetve. Mi ki voltunk. Az országos ügyek vezetésében a fontosabb és jövedelmező ágakat idegen hatalom kezelte a mi kárunkra, a maga hasznára. Azt, hogy alkotmányunk van, csak a törvény holt betűiből tudtuk, s vissza követelni nem mertük. Alkotmányos szabadságunkból a mi fennmaradt számunkra, csak is a curiákra szorított, és annak mesgyéjén túl nem terjedett. És ezen korlátozott alkotmányos szabadságban is alig részesült az ország népességének $\frac{1}{6}$ része, míg a többi még azon parányi telket sem mondhatta magáénak, a hol családi tűzhelyét felépítette. Ma alkotmányos jogaink vissza vannak állítva. Az ország összes ügyeinek vezetése a nemzet kezében van letéve s a nemzet ura önön sorának. És ezen alkotmányos szadadság ma nem egy kiváltságos osztály szabadalma, hanem mindnyujunk közös tulajdona s ennek áldásában vallás és nemzetiségre való tekintet nélkül, mindnyájan, és egyenlő mértékben részesülünk.

Közművelődés tekintetében is nagyon hátra voltunk. Ez az égi mana a mi számunkra nem hullott. Nem hullhatott, mert nyelvünk kihalt félben volt. Kivolt az zárva a társadalmi élet magasabb köreiből a tanítványokból, a tudósok dolgozó szobáiból, az országos ügyek vezetésében minden hivatalos érintkezőstől csakis pórnép és a szegény sorsu nemesi osztály roskadozó falai közé volt száműzve, a hol a betűket is alig ismerték. A panaszt, a kérelmet magyarul egy hatóságna sem hallgatták meg. Irodalmunkat a Lőcsey kalendárium képviselte. Ma nyelvünk él és virágzik. Törvényes rangjába és jogaiba vissza van állítva. A magyar szót nem csak minden hivatalos érintkezésben, hanem a kereskedelmi üzletekben is megértik. A magyar szót nem csak minden hivatalos érintkezésben, hanem a kereskedelmi üzletekben is megértik. A magyar nyelven szerkesztett kérelem eljuthat egész a trón számolyáig. — Irodalmunk virágzik, nem csak a szépirodalmi és hírlap-irodalmi téren, hanem a szaktudományokban is oly hódítást tett, a milyenről ezelőtt hatvan évvel álmodni sem mertünk.

Ezelőtt 60 évvel a világ nem tudott rólnk semmit, azaz annyit tudott, hogy nem létezőnk. A szomszéd kultur népek kultur irodalmában volt módunk olvasni rólnk elég gunyt, lenézést és ocsárló és észrevételeket. Ma ezen kultur népek tudják, hogy létezőnk s az élő nemzetek mérlegében birunk annyi súlylyal, hogy a számbavételt megkövetelhetjük.

Hogy ezek vívmányok, seki sem tagadhatja, valamint azt sem, hogy ezen vívmányok azon honfiak műve és érdeme, kik a szabadalvúpart zászlója alatt küzdöttek.

Az a küzdelem eleinte kis körben mozgott, rokonzó barátok közt, családi körben, névnapokon, casinókban, később ácsapott a megyegyűlések terméibe, az irodalmi térre is mind hevesebb-hevesebb kitérősekben, a negyvenes években már az országgyűlési tanácsstermekben is megdöböntöleg merész nyilatkozatokat lehetett hallani; s egyszer azon vettük észre magunkat, hogy csatatéren állunk fegyverben, a hol szó helyett vér folyt, s fegyverrel kellett megoldani azon kérdéseket, melyek a tanácsstermekben a békés kiegyenlítésnek ellene szegültek.

Nehéz megpróbáltatások és kemény szenvedések vártak azokra, a kik a szabadalvúpart zászlójának hűségét esküdték. És uraim! ha önök azt kérdeznék én tölem, hogy mi érdek vezérelhetette ezen férfiakat, midőn nem rettenetek vissza azon küzdelmes életpályától, melynek csak viszonyosságai voltak bizonyosak, míg a siker Isten akaratjától függött? Én megvallom, erről számot adni nem tudnék, ki is tudná azt megmondani! Csakis annyit vélek megjegyezhetnének, hogy akkori közéletünkben, nekem úgy tetszett, volt valami magasabb szellemi erő, valami láthatatlan, de mégis érezhető szellemi hatalom, mely reánk ellenállhatatlan befolyást gyakorolt. Mint a zugó szél szárnyai mikor érintik a porszemet és az mozdulni kénytelen; azon képen voltunk mi is. Mikor annak a láthatatlan szellemi hatalomnak hívó szavát hallani véltük, maradásunk nem volt. Felejtve lett minden, a szerető rokonk, a házi

jólet, a jó barátok, a családi tűzhely szelid melege, a nyugalmas otthon: felejve minden, csak egy nem: a haza. A hazaszeretet volt az a felhő oszlopjában égő tűz, mely utainkat megvilágította, a küzdőket bátorította, a csüggedőket lelkesítette, az álmatlakat életre hozta, a szenvedőket vigasztalta a korágyon, a börtönben a számkivetésben; ez kereste fel a sebesülteket a csatatéren és ápolta, s ez vonta be a vörpadot mint egy ravatalt a dicsőség sugaraival és tele aggatta hervadhatatlan koszorúkkal.

Ez a küzdelem 44 évig tartott, 1867-ben ért véget, a mikor a nemzet elérte azt, a mire a szabadalvúpart 44 évig küzdött és fáradozott. Elérte, hogy a nemzet alkotmányos jogai vissza lettek állítva, hogy az ország ügyeinek vezetését maga a nemzet vehette át s ön-ön sorsának ura lehetett. A szabadalvúpart feladatának súlyosabbszét akkor megoldotta a további tevékenységet, a szakismeret, a szaktudomány vette át; de azért a szabadalvúpartnak, habár kisebb körben is, vav feladata ma is. — És ezen feladat: megtartani azt, a mi meg van szerezve és azt az ország felvirágoztatására fordítani. Szerzeni, nehez és fáradságos munka a szerzeményt eltékozozni könnyű, az eltékozozt vagyont visszaszerezni lehetetlen. Vigyázzanak önök uraim! a követválasztásnál, hogy e nemzeti vagyont, melynek megszerzése anni küzdelemben és áldozatba került, hűtlen kezekre ne jusson. Azon dicső emlékeztetre méltó honfiaink, a kik ezt a nemzeti vagyont megszerzték, nehéz feladatuk teljesítésében a hazaszeretet volt támogatójuk és tanácsadójuk. Nagyon helyesen fognak önök eljárni: ha a követválasztásnál oly hazafiakra vetik szemüket, a kik a hazaszeretet szavára hallgatnak.

Ezen éljenzéssel fogadott beszéd után elnök 10 perczre a gyűlést felfüggeszti, melynek eltelté után Péterffy Laszlo ajánlatba hozza képviselőjelöltül méltóságos Zeyk Dániel urat. Éljenzéssel fogadott az ajánlat, s miután megválasztott a bizottság, mely a jelölttel tudassa a határozatot s annak elfogadására felkérje: elnök az ülést bezárta.

Szekely Lehel.

Színészet.

Szombaton, május 10-én Csiki Gergely nagyhatású társadalmi színműve: „A Stomfay család” került színre Bánhidai Emília k. a. felléptével, kit a jelenlevő kis számú közönség előre is melegen fogadott (Margit) kedves megjelenéséért. Igen csinos színpadi alak, rokonszenves hangja szépen cseng, a mi szép reményekre jogosíthatja. Játékában még uncs meg a kellő bizottság, szavalási hang-sulya is tövözik néha. Igen gyakori tapsal tündette ki a közönség szebb jelenetei után, melyek atyjával és anyjával páros jelenetei valának. A 3. felvonás kitérésében nem volt elég erő. — Leővey Ilka a nemes büszkeséget a maga egyszerű fenségében igen szépen és találon mutatta be — mint Keresztes Agnes — az önfeláldozó anya. Különösen megható jelenete volt, midőn leányától bucsuzott. Előttünk még nem játszott ilyen szépen. — A nemes Stomfay familia is díszesen kirukkolt. Csiky L. volt a képviselő, játéka alapos tanulmányt és megfelelő gondot mutatott. Minden felvonás után kitesolták és méltán. Csak az utolsó felvonásban nem volt elég hű azon jelenete, melyben ismét visszatér nejjéhez. Ezt leszámítva ez alakítása kifogástalan. A „család” többi tagjait is dicsőrettel említhetjük meg, leszámítva a leszámítandókat. — Homokainé (Berta báróné), Komáromi L. (Lipóczy) és fia Kulinyi (Barnabás) megállották helyüket, nemkülönbén Komlósi és K. Bíró A. is, Stanczi szerepében. De Gálosi és Iványi alakítása nem igazolható, Gálosi egy semmitmondó alakot mutatott be a csekély szellemi képességtől, szívtelen, dölyfös Vilmos helyett. Iványi pedig a szatyrikus Kázmér helyett komikust adott. Czako (dr. Leleszi), orvost igen mulatságos alakban mutatá be, tapsot kapott most először a színpadon, legvén biztatása s hozsu után, melyen jár. Szelevényi újdonsász (Közégi) most is — mint mindig — elgondolta mondókáját, de a közönség egy árva szót sem értett belőle. Különben legnagyobb baj az volt, hogy igen kis számú résztvevő publikum volt.

Vasárnap, 11-én adatott „Mátyás diák és a cinkotai nagy ite.” Gyenge közönség: megfelelő előadás. Ha a valóságos diák örvend, midőn vizsgáján kevés hallgatója van; a diákok játszó színészszel ellenkezőleg áll a dolog. Erre nézve buzdításul szolgál, midőn látja, hogy van kinek játszani. E buzdító eszköz nem nagyon igaztató sem ez, sem a megelőző előadásokon a szereplőket, bár Komáromi, Csiki, Kulinyi, Homokainé, Leővey Ilka, Ligethiné szerepüket betöltötték, az egész előadásban untató bágyadság vonult végig. Leővey Ilkának sikerült jelenete volt, mikor leányát felismeri. De ezen sikerből a bucsuzás és távozás hűtlensége által sokat semmisített meg. Komáromi nem szépen, de jól énekel. Mihálovicsról az ellenkezőt mondhatjuk, a mennyiben kissé erőlen, de szép és értelmes énekebe néhol fals is csuszott, játékból is hiányzik az élénkség, erő. Általában a dalok élvezete rendszeren színlapi ígéret marad. Hogy a csekély számú jelenlevő közönség kissé elégtelenül távozhatott, azt fele részben a jelen nem levők nagy számának számíthatja be, de még aztán — ne legyünk oly önzők, hogy csak a saját veszteségünkre agrodjunk — hát a pénzár? ... Vajjon nem szárad-e így ki a kontót törő spongya?

13-án Kulinyi Márton jutalomjátékul „A gyöngéd rokonok” című mulattató vígjáték került színre. Az előadás teljesen méltó volt a jutalmazotthoz — fájdalom — a pártolárol nem mondhatjuk ezt. Csaknem üres ház előtt folyt le az összevágó élvezetes előadás. Kulinyi kitűnő alakításával oly bő élvezettel jutalmazta a csekély számú közönséget, a mily méltatlan volt a nagy közönség vele szemben. Schumrich szerepében a gazdagságban elbizakodott, de különben ártatlan ostobaságot, a magát miveltnak tartó faragatlanságot a leghivebben mutatta be. Különös érdeme, hogy szerepének kiválóan nevesítéses fordulatánál sem engedé magát szerepből kiesni, folyton megtartotta azon komolyságot, mely a „játéknak” a „valóság” látszatát biztosítja. Ha nem ismer-nők tehetségét, azt hinnők, hogy a pártolásnak nem remélt csekély mérve tartotta meg a komoly hangulatban. — Teljes sikerrel játszott Homokainé (Irmagdi).

Alakítása teljesen megfelelt szerepe követelményeinek. A női húság felmutatása, az udvarlók erőszakos magához fűzése, a helyzetben váltakozó ellentétes fordulatok által jött érzelmek kifejezése oly hív volt, mintha csak valószínű kedélyállapotát mutatta volna be. Mindkét nevezett szereplő méltó volt a kis közönség által eszközölt nagy tapszajra. De a többi szereplők is kivétel nélkül befolytak az eladás sikerére. Gálosiné (Thuszneldea), Bánhidai Emília (Ottília) kedves jelenségei valának az előadásnak. — Leóvey I. (Ulrika), Komáromi (Barnau Oswald) nem sok kívánni valót hagytak fenn játékkukban. Komlósi egyéni merevsége is beletalált szerepe sokat emlegetett komolyságába. Csiki (Offenburg) szintén kiérdemelte az eddigi elismerést, jeleneteiben az eltávozáskor tett indokolatlan mozdulatai jöhetnek kifogás alá. eltekintve azon szokott hibáját, mit különösen ajánlunk figyelmébe, hogy az előadások némely komikusabb helyeinél átengedi magát a jóhangulatnak, néha elneveti magát, a mi könnyen kisorjorja szerepéből s különben is sokat ront le a hatásból. Egyformán szép tehetsége és alakja, ha figyelmet fordítana a látszólagos kicsinységekre, mindig előidéznek a kívánt hatást.

Vasárnap, május 18-án Sz. Prielle Kornelia színművész női második fellépésével adatik: „Női harc, vagy párbaj a szerelemben”, vigjáték 3 felvonásban.

Vasárnap, május 18-án Sz. Prielle Kornelia úrnő második fellépésével adatik: „Női harc, vagy párbaj a szerelemben.” Vigjáték 3 felvonásban. Szereplők: Autreau grófné Sz. Prielle Kornelia, Villegonier Leona, unokahuga Gálosiné, Flavigneul Henri Csiky László, Grignon Gusztáv Kulinyi, Montriehard báró Komáromy Lajos, Dragonyos altiszt Botosi, Inas Szilágyi.

Ugyanekkor Prielle K. úrnő fellépésével még a következő darabok adnak: Kedden, Georges hercegnő Párizi életkép 3 felvon. Irta Dumas Sándortól. Szerdán Prielle Kornelia jutalomjátékával adatik Buborékok vigjáték 3 felvon. Irta Csiki Gergely. Csütörtökön bucsú fellépésű Holt szív. Színmű. Irta Castelnuovo.

VEGYES HIREK.

— **Prónay József** m. kir. belügyminiszteri államtitkár 10 napi betegség után f. hó 15-én gyomorrákban elhalt. Buzgó, tevékeny tisztviselő s Tisza miniszterelnöknek igen bizalmas embere volt.

— **Értesítés.** Az iparos tanulók 1883—84 ik tanévi zárvizsgálatai folyó hó 24-én (szombaton) délután 3 óráig megkezdésével tartatnak meg a leányiskola helyiségében. E nyilvános vizsgálatokra az ipartársulatok elnökségei és társulati tagok, iparos mesterek, egy tanúgy barátai tisztelettel meghívattak. Nagy-Enyeden, 1884. évi május hó 17-én. Dancs Samu, igazgató.

— **A püspöki vizsgálat alatt álló nagyenyedi ev. ref. egyházközség képviselőtársaságának** folyó hó 25-én a délelőtti isteni tisztelet végeztével gyűlése leend. Ezen közgyűlés tárgyai: a) az üresedésbe jött főgondnoki helyre szabályszerű jelölés; b) az egyházközségi tanács egyhármadának választás utján megújítása. A közgyűlés a templomban fog megtartatni.

— **A konfirmálandó növendékek ünnepélyes felvétele** folyó hó 22-én, azaz áldozó esütörtökön fog véghez menni. Ezen ünnepély alkalmával közre fognak működni a nagyenyedi és fótanodai dalkörök, továbbá a fótanodai zenekar is.

— **Hymen.** Folyó évi május hó 11-én jegyezte el özvegy Székelyhídi Jánosné urasszony kedves leányát Johankát Mészáros István derék fiatal kereskedő segéd. Áldást és szerencsét kívánunk köztűt frigyökhez.

— **Nyári mulatságok.** A nagyenyedi Bethlen-főiskola ifjúságának májálisa f. hó 25-én a „Holt Marosban” fog megtartatni. — **Tövisen pedig.** f. évi május hó 28-án. Löve Sámuel vendéglői kertjében — az ottani róm. kath. iskola javára — májális rendez az iskolaszéki elnökség, személyenkint 50 kr. családonkint 1 forint belépti díjjal. Kezdeté délután 6 órakor.

— **Nagy-Enyed város uszodája** f. hó 14-én nyitott meg. Szerdán és szombaton délután 2 órától estig kizárólag a Bethlen-főiskola ifjúsága fűrdik; a többi napokon pedig a férfiak reggel 6—8 óráig és fél 12 órától estig, a nők reggel 8—11 $\frac{1}{2}$ óráig. Egy fűrdőjegy ára 10 kr. katonai- és diákjegy 5 kr. Bérletjegyek is válthatók a városi adóponztárnál, ruhanálkül egy napióra 1 frt, egész időnyre pedig 3 frt. A fűrdőshöz szükséges ruhaneműk az uszoda helyiségében, fűrdő és ruhajegyek pedig az uszoda mellett a „Három-csillagnál” kaphatók.

— **Az országgyűlési képviselő választók** névjegyzékének kiigazítása f. hó 28-án június hó 12-ig fog tartatni az egyes küldöttségek által.

— **A magyarigeni választókerület választóinak** gyűlése f. hó 26-án lesz, mely alkalommal Lukács László képviselő beszámoló beszédét is meg fogja tartatni.

— **Lányát sirba kísérelő édes apa.** Megdöbbentő eset történt Tordán. Eszéki Károly jóhírű fűszerkereskedőnek f. hó 10-én a nagyobbik Julia nevű leánya meghalt tüdővészben. A fiatal, élte virágjában levő 17 éves leánynak, a ki a női erények mindenikével ékeskedett, s ezért szülőinek szeméfenye volt, elhunyt anyyira megrendítő hatással volt az édes apára, hogy mint az általa leánya halálára gyászjelentésben mondja: „vele óhajtván a megsemmisülésben egyesülni,” f. hó 12-én éjjeli 12 órakor a kedves leány gyászrovatára mellett szíven lötte magát s azonnal meg is halt. Mindkettőjüknek temetése f. hó 13-án történt meg. nagy közönség részvétel mellett Bánatos özvegye és leánya őrzik az elköltözött emléket szíveikben! Béke lengjen hamvaikon!

— **Alvinezi hírek.** Folyó hóban 6 nap alatt három tüzeset volt. Egyik 1-én délután 1 órakor egy kazal széna Novák Gyulánál, 4-én délután 4 órakor Csóka Miklósnál. Eléggett két istálló, csűr, egy kazal szalma s az összes takarmány. 6-án délelőtt egy oláh szünye égett le. A tűz keletkezésének oka nem tudható. Mind három tüzeset a Maros mellett volt. — Folyó hó 12-én volt a gyászima Mária Anna felséges királynénkért.

— **Szerk. izenet.** S. E. J. Zs., S. S. dolgozatai tárgyhalmaz miatt csak jövő számban jöhetnek.

— **Piaczi árjegyzék.** Nagy-Enyed, 1884. május hó 8-ról. Heotoliter tisztabuza 8 frt kr. Rozs 5 frt. 25 kr. Elegybuza 6 frt 25 kr. Törökbuza 5 frt — kr. Zab 4 frt — kr. 100 klgm széna 4 frt 80 kr. 1 klgm. sertés hus 48 kr. marhahus 44 kr. 1 klgm borjúhus 42 kr.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

Dr. MAGYARI KÁROLY.
TÖRÖK BERTALAN. SZILÁGYI FARKAS.

ELADÓ-TULAJDONOS: WOKÁL JÁNOS.

Sz. 6188.—1888

tkvi

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság részéről közlé tétetik, hogy Varró János végrehajró 36 frt tőke, ennek 1877. jan. 16-tól járó 6% kamata, 2 forint 90 kr, 8 frt 10 kr és 7 frt 50 kr költsége kielégítése végett végrehajtást szenvedő Palkó Feri Istvánnak m.-lapádi 73 sz. tjkvben A+ 2. 4. 6. rend 972/2, 1668/1, 1902/2 és 2589 hr. sz. alatt foglalt fekvőkölbi 1/2-ád jutalék része tekintve az 1881 évi LX. t. cz. 156 §-a pontjára egészen 124 frt kikiáltási árban illetve rendszámoként az egyes becsértékben, továbbá a bekebelezett tettel Székely István és neje 249 sz. tjkvbe átjegyztett A+ 3 rend 39 hr, 160 frt kikiáltási árban és Bartha András 136 sz. tjkvben átjegyztett A+ 14 rend 1138/1 hr. 18 frt kikiáltási árban Magyar-Lapád községe előjárósági helyiségében 1884. évi május hó 30-án délelőtt 8 órakor tartandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alól is eladottnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t. cz. 42. §. jellezt árfolyammal számított, óvadékképesnek nyilvánítt értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni felperes kivételével.

A vételért pedig vásárló az árverezés jogerőre jutása után 30 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különbön az árverezés megállapított feltételei alóli telek könyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és M.-Lapád község előjáróságánál megtekinthetők.

A kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóságtól.

Nagy-Enyeden, 1883. decz. 31-én

Szentpáli,
kir. aljbíró.

Sz. 3.—1884.

kir. megb.

Árverezési hirdetmény.

Alólikt kir. közjegyző, mint birói megbízott ezennel közhírré teszi, miszerint közadós Hene Albert csódtömegéhez tartozó és tovább nem tartatható ingóságok nevezetesen liszt, szalonna, szalámi és sajtneműk a gyulafehérvári kir. törvényszék, mint csódbíróóság 1884. évi 2662. szám alatt kelt engedélye folytán a folyó évi május hó 26-dikán d. e. 9 órakor a nevezett közadós bolti helyiségében nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett eladatni fognak.

A kir. közjegyző.

Nagy-Enyeden, 188. évi május hó 16-án.

Folyovich Sándor,
kir. közjegyző.

Alapított 1847.

Hoff János
cs. kir. udvari maláta-gyógykészítmény gyáros
Budapest Bécs Graz

59-szer kitüntetve

Nyilvános gyógyjelentések Magyarországból!

Tek. ur! Ön kitünő maláta-kivonati-egészségi sűre igen gyógyhatásos. Tíz havi nehéz betegségem óta pontosan használom, visszanyertem erőmet. Mellékelve küldök 14 frt 60 krt további 28 palack maláta kivonati sűrűt. Szében, apr. 1882.

Tanul Vilma.
A napokban vett maláta-egészségi sűr és csukorka küldemény úgy érzem használni fog. Ezért szándékom ezen kitünő szerek huzamosabban használni. Kérem ismét postautánvét mellett 28 palack sűrt 15 frtért és 4 zacskó csukort a 60 kr. mielőbb küldeni. Kiváló tisztelettel
Lugos, 1884. február 10.

Gámán Kálmán, főhadnagy.
A közjó érdekében kinyilatkoztatom, hogy erős hurutom és köhögésem, mely ellen különféle szereket eredménytelenül használtam, a Hoff János-féle maláta-készítmények használata következtében teljesen meggyógyult, minek folytán ezeket minden szenvedőnek a legjobban ajánlhatom.
Budapest, 1878. ápril 6-án. Csikász János, m. kir. nonvéd-kapitány.

Maláta-kivonat egészségi sűr. — 1 üveg 60 kr. 11 üveg 6 frt.

Hoff concent. maláta-kivonata. Nagy üveg ft 1.12. Kis üveg 70 kr.

Hoff János cs. kir. udvari szállító, cs. kir. tanácsos.

Maláta-kivonat mellezucorka.
Csomagok kék papírban 60, 30, 15 kr.

Maláta egészségi csokoládé.
Ára 1/4 ko. I. frt 1.30. II. 90, és III. frt — 60 kr. 1/2 ko. I. frt 2.40, II. frt 1.60, III. 1 frt.

Budapest. Én elismerem, hogy feleségem, ki egész télen át retentő, majdnem fusztó köhögésben szenvedett, az ön Hoff János-féle koncentrált maláta-kivonati használata által azt teljesen elvesztette és most teljesen egészségesben van és jól érzi magát. Kérem sziveskedjen 6 üveg koncentrált maláta kivonatot 1 frt 12 krajczárjával küldeni.

Merschitz István dob-utca 66.
Négy éven át szenvedtem súlyos mellfájásban, heves köhögéssel és gyakori kihányásokkal egybekötve, minek következtében hosszabb ideig ágyhoz kötve szerfölött elerőtlenedtem is voltam, míg az ön gyógyhatásu, valódi Hoff János-féle maláta-kivonati egészségi sűrhez folyamodtam. Ezen erősítő és gyógyító Hoff-féle maláta-sűrből 24 üveggel, a hozzá tartozó mell-maláta-csukorkákkal való elhasználása után teljesen meggyógyultam, mit is a szenvedők érdekében nyilvánosságra hozni kérek.
Bahner Ferencz Budapest, vázei körút.

Igen tisztelt uram! Hónapok óta szenvedek gégegyulladásban s az eddig használt szerek nemcsak hogy nem használtak semmit, de bajom még inkább nőtt. Négy nap óta kísérletet teszek ön maláta-kivonati egészségi sűrét s naponta érzem javulásumat. Kérek egyszermind 28 palack Hoff-féle maláta kivonati egészségi sűrt utánvétellel küldeni.
Tisztelettel Konez Ferencz ügyvéd, Rákos-Csabán, Pestmegye 1882. május 1.

Tekint. ur! Teljes egy évig sinlődtem fájdalmas gyomorhurutban és köhögésben, hasztala volt minden gyógyszer, míg csak ön kitünő Hoff János-féle maláta-készítményeit nem használtam: néhány hónapja, a köhögés tökéletesen megszűnt, órvagyam ismét megjött s egészen az ön Hoff János-féle maláta-kivonati egészségi sűr által tökéletesen helyreállt. Fogadja legforróbb köszönetemet. Egyidejűleg egy magyar nyelven írt köszönő-íratot mellékelek, sziveskedjék azt minél szélesebb körben elterjeszteni Mező-Kovácsné.
Kérem kitünő maláta-kivonataiból saját szükségletemre 10 frtért utánvétellel küldeni.
Krapina Tóplitz, 1884. október 20-án.
Dr. Ritter v. Aigner,
egészségügyi tanácsos.

Kérek 6 palack maláta-sűrt és 3 font I. rendű csokoládét részemre küldeni. Nagymérvű búskomorságban szenvedek. A csokoládéból mintegy 40 fontot használtam már fel, mert engem igen jól táplál. Midőn 1881-ben személyesen látogattam meg az ön bécsi raktárát, már akkor is megdicséretem az ön készítményeit. És most 1884. január 6-án, gyógykezelő hiruves orvosom Dr. Leldesdorf tanár, udvari tanácsos az ön maláta-sűrét ajánlotta.
Sásd, (Magyarország) 1884. jan. 11-én.
Dr. Kugler Lipót, ker. orvos és Baranyamegye tiszteletbeli főorvos.

Főraktár: WINKLER JÁNOS úrnál Nagy-Enyeden.